

אלא לאו, בהכרח לפרש, שהטעם בעצים לבונה וכלי שרת שאין נפדים, הוא משום דטהורין בעלמא אין נפדין ואפילו כשלא קדשו קדושת הגוף, (3) והני — עצים לבונה וכלי שרת שנטמאו — נמי אין נפדים, כי אף על גב דנטמאו כטהורים דמו שאין נפדין, ומשום:

דעצים — כיון שאינם אוכל — מן הדין היה שלא יקבלו טומאה כלל, וכל טומאתם הוא משום ש"חיבת הקודש" מכשרתם, (4) ואם כן כל כמה דלא משפי [משפשי ומייפה] להו לגזירין לעשותם ראויים לעצי המערכה לא מיתכשרי לקבל טומאה. (5)

העופות והעצים והלבונה וכלי שרת שנטמאו אין להם פדיון, שלא נאמר פדיון אלא בבהמה.

והרי בשלמא עופות אינם נפדים משום שקדושת הגוף נינהו, ולא נאמר פדיון בקדושת הגוף אלא בבהמה.

אלא עצים ולבונה שעדיין לא קידשם בכלי וכלי שרת — שכל אלו אינם קדושים קדושת הגוף — כשנטמאו ליפרקו [יפדו]! ? כי על אלו אין שייך את הטעם "שלא נאמר פדיון אלא בבהמה", דזה שייך דוקא בדבר שהוא קדוש קדושת הגוף, אבל אלו שאינם קדושים קדושת הגוף, למה לא יפדו! ? (2)

3. א. בגמרא לא נתבאר מאיזה טעם אין נפדין לדעת החולקים על שמואל, ואם הוא דין דאורייתא או דין דרבנן; ובקרבן אורה נראה, שדין אחד הוא עם הדין המבואר בברייתא בהמשך העמוד "המתפיס תמימים לבדק הבית אין פודין אותן אלא למזבח", [וחידוש הוא, כי אף בכלי שרת שאינו למזבח מבואר כאן שאינו נפדה]; וראה בכל זה במשנה למלך פרק ה מערכין, בזבח תודה, בטהרת הקודש, בחזון איש פרה סימן ג ובנתיבות הקודש.

ב. בטהרת הקודש האריך לבאר את לשון המשנה "שלא נאמר פדיון אלא בבהמה", לפי המבואר כאן שטעם זה אינו שייך אלא בעופות, ראה שם.

4. כדילפינן בזבחים לר א מקרא, שעצים ולבונה הכשרו לקבל טומאה משום חיבת הקודש.

5. לשון רש"י הוא: והני מילי כי משפי להו: מנסרין ומייפין לגזירים לבקעיות יפות; וזה צריך תלמוד, כי אטו גזירים שאינם משופין אינם כשרים לעצי המערכה! ?

2. א. כתב רש"י: עופות קדושת הגוף נינהו, דהן עצמן קריבין, ואין צריכין קדושת כלי; אלא עצים ולבונה שלא קידשם בכלי וכלי שרת כי נטמאו ליפרקו, דהא לאו קדושת הגוף נינהו אלא מכשירי קרבן הם; וראה תשובות הרשב"א חלק א סימן לא, דמבואר מדבריו, שעל כולם אומר רש"י שמכשירי קרבן הם, וראה במנחת אריאל; [ומה שכתב רש"י "דהן עצמן קריבין ואין צריכים קדושת כלי", דמשמע: היות והן עצמן קריבין ואינם מכשירי קרבן לכן אינם צריכים קדושת כלי — צריך ביאור, וכי בזה הדבר תלוי, והרי מנחות ונסכים שהן עצמם קריבים וצריכים קדושת כלי! ?].

ב. בדין המבואר כאן בכלי שרת שאינו קדוש קדושת הגוף ומן הדין היה שייפדה, ראה בטהרת הקודש מה שהביא לתמוה על זה בשם התוספות במעילה ובערכין, ומה שכתבו בזה; וראה חזון איש פרה סימן ג ס"ק א ד"ה ומסקינן, שצידד לומר, דמיירי בכלי שרת קודם שנתחנכו לעבודה, וראה עוד בחזון איש, מנחות סימן ל ס"ק א.